



Collectief Rivierenland Jaarbericht 2020



Collectief
Rivierenland
agrarisch
natuurbeheer

INHOUD

WIE IS COLLECTIEF RIVIERENLAND?

pagina 3

CIJFERS EN ACTIVITEITEN

pagina 4

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

pagina 6

PROJECTEN

pagina 9

VOORUITBLIK NAAR 2022

pagina 11

RESULTATEN 2020

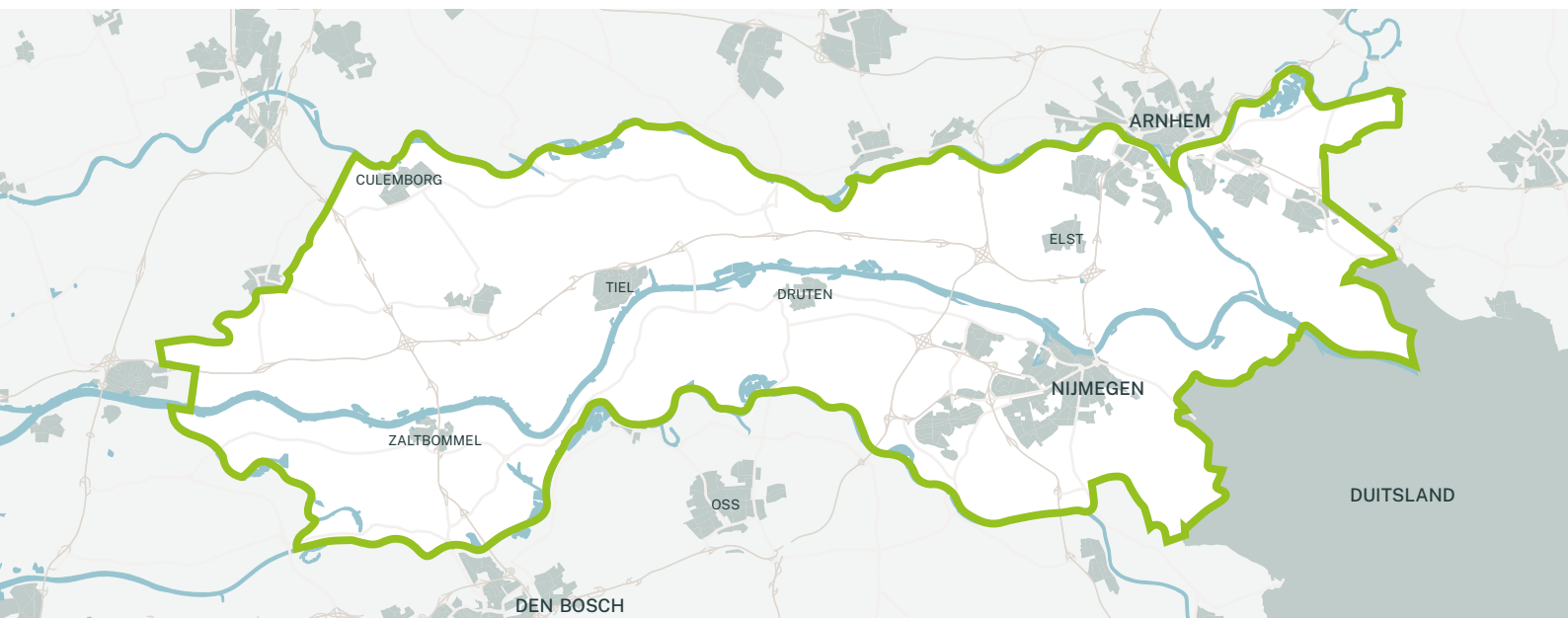
pagina 12



WIE IS COLLECTIEF RIVIERENLAND?

Collectief Rivierenland is begin 2015 opgericht door de zes agrarische natuurverenigingen in het rivierengebied. Met als belangrijkste doel het uitvoeren van de vernieuwde subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer, waaraan zowel boeren als particulieren deel kunnen nemen.

We kiezen daarbij expliciet voor kwaliteit. Als collectief gaan we voor een maximaal natuurresultaat met behoud van draagvlak bij onze deelnemers. Weidevogelbeheer is een belangrijke pijler in dit gebied. Het succes van dit beheer hier is toe te schrijven aan onze goede samenwerking met alle agrarische natuurverenigingen, Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de vele vrijwilligers in het rivierengebied.



CIJFERS EN ACTIVITEITEN VAN 2020

BESTUUR

- ▶ Het bestuur van Collectief Rivierenland bestaat uit afgevaardigden van **6 agrarische natuurverenigingen** en heeft een onafhankelijk voorzitter. Het bestuur bestaat daarmee uit **7 personen**.
- ▶ Het bestuur heeft dit jaar **1 nieuw bestuurslid** gekregen.
- ▶ Het bestuur **vergaderde 12 keer**.
- ▶ Collectief Rivierenland organiseerde **1 digitale algemene ledenvergadering**, in oktober. De ledenvergadering in maart kon vanwege het coronavirus geen doorgang vinden.
- ▶ Collectief Rivierenland heeft **466 deelnemers** in 2020.

ORGANISATIE

- ▶ De werkorganisatie bestaat in 2020 uit:
 - **6 veldcoördinatoren**
 - **1 ecooloog**
 - **1 regiocoördinator**
 - **1 administratief en financieel medewerker**
- ▶ Er is een personele wisseling geweest voor de administratief en financieel medewerker.
- ▶ In 2020 zijn bij **30 deelnemers** in totaal **284 elementen of percelen** geschouwd.
- ▶ Er is dit jaar **1 bezwaar** binnengekomen en afgehandeld. Deze heeft niet geleid tot een beroepsprocedure.

SUBSIDIE

- ▶ Met de goedkeuring op de **uitbreidingsaanvraag** voor de regeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer hebben we in november een subsidiebeschikking van provincie Gelderland ontvangen voor 2.311 hectare met een bedrag van € 3.172.047,- voor de periode tot en met 2021.
- ▶ Van de RVO hebben we een subsidiebeschikking voor een bedrag van € 24.984,- ontvangen voor aanpassingen aan het SCAN-GIS systeem.

COMMUNICATIE

- ▶ Collectief Rivierenland heeft een **jaarbericht 2019** opgesteld.
- ▶ Alle leden hebben **4 digitale nieuwsbrieven** ontvangen afgelopen jaar.
- ▶ Collectief Rivierenland heeft **21 kennismailings** verstuurd afgelopen jaar
- ▶ Daarnaast hebben onze externe relaties **2 digitale nieuwsbrieven** ontvangen.

KENNISONTWIKKELING

- ▶ Bestuursleden en medewerkers van Collectief Rivierenland waren aanwezig op de **digitale landelijke Boerennatuurdag**.
- ▶ Er is een **praktijkcursus graslandbeheer** georganiseerd en een **praktijkcursus akkerbeheer**.
- ▶ Tot slot hebben 42 deelnemers een **maatwerkadvies weidevogelbeheer** ontvangen.



AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

2020 is voor het collectief een dynamisch jaar geweest. De beperkingen in het kader van het coronavirus zorgden ervoor dat persoonlijk contact met deelnemers, vrijwilligers en collega's minder plaats kon vinden. En juist deze contacten en de samenwerking zijn een belangrijke basis voor het agrarisch natuurbeheer.

Tijdens het droge voorjaar werd het belang van de plasdras-percelen voor de weidevogels goed duidelijk. De weide- en akkervogels hebben door de droogte een moeilijke start gehad maar konden gelukkig rond deze natte percelen nog voedsel vinden voor de kuikens. Hieruit blijkt maar weer hoe belangrijk samenwerking en het juiste beheer op de juiste plaats is voor agrarisch natuurbeheer.

WEIDVOGELBEHEER

Door de extreme droogte tijdens het voorjaar hebben de weidevogels in 2020 een matig jaar gehad. De kuikenoverleving was lager dan de voorgaande jaren en veel grutto's zijn niet aan broeden toe gekomen. Gelukkig zijn er ook positieve zaken te melden. Door een POP3 subsidie konden we dankzij een aantal bereidwillige deelnemers en vrijwilligers een zestal nieuwe plasdras-percelen aanleggen. Uit de monitoring blijkt dat juist deze natte percelen belangrijke kerngebieden zijn voor de weidevogels. Uit de maatwerkadviezen met deelnemers blijkt dat de bereidheid voor nieuw

agrarisch natuurbeheer in de weidevogelgebieden hoog is. We hebben circa 450 hectare aan beheer kunnen optimaliseren door verzwaring en verschuiving van pakketten.

Tevens kon het collectief dankzij dezelfde POP3 subsidie een tweetal drones aanschaffen. Met deze drones kunnen nesten en kuikens voor bewerking van het land opgespoord worden. Een tiental vrijwilligers hebben zich aangemeld als nieuwe drone-piloten.





AKKERRANDENBEHEER VOOR DE PATRIJS

De patrijs is een belangrijke akkervogel van het Gelderse rivierengebied. Dankzij de inventarisatiegegevens van de vrijwilligers hebben we een veel beter beeld gekregen van de verspreiding van de patrijs. In 2020 hebben we een groot aantal deelnemers bereid gevonden om tezamen 35 hectare aan akkerranden in te zaaien. Voor de patrijs maar ook voor andere soorten. Akkerranden bieden dekking en voedsel aan diverse soorten. Patrijzen en veldleeuweriken profiteren van de zaden en insecten terwijl kerk- en steenuilen profiteren van de muizen in deze randen.

Door de droogte kwamen de randen niet overal tot volledige wasdom. Om de randen een betere start te geven in het voorjaar hebben we eind 2020 geëxperimenteerd met een najaarsinzaai. En de resultaten zien er veelbelovend uit.

SOORTEN BINNEN DE NATTE DOORADERING

Naast weide- en akkervogels zijn ook enkele vissoorten en amfibieën doelsoorten van het ANLb. Voorbeelden hiervan zijn de grote modderkruiper, bittervoorn, de kamsalamander en de rugstreeppad. We willen in de toekomst meer aandacht geven aan deze soorten. In 2020 hebben we een veldexcursie georganiseerd voor de grote modderkruiper en hebben we een deelnemer bereid gevonden om als pilot beheer voor deze soort af te sluiten. Het betreft ecologisch slootshonen. Bij deze manier van shonen heeft de modderkruiper meer overlevingskansen tijdens de werkzaamheden.



PROJECTEN

ACTIEPLAN NATUURINCLUSIEVE LANDBOUW

Uitbundig bloeiende akkerranden, kruidenrijke graslanden, herstel bodemleven, houtwallen en voedselbossen. Op alle niveaus worden boeren ondersteund en uitgenodigd om mee te doen met de ontwikkeling naar een toekomstbestendige, duurzame manier van landbouw, natuurinclusief en met een goed verdienmodel. Maar liefst 20 organisaties hebben daarvoor in 2020 hun handtekening gezet, waaronder Collectief Rivierenland. Provincie Gelderland is één van de partners in het project en stelt 6 miljoen euro beschikbaar voor de uitvoering.

Collectief Rivierenland gaat in 2021 aan de slag met een viertal projecten om boeren te ondersteunen meer natuurinclusief te boeren. Zo worden bedrijfsnatuurplannen geschreven voor bedrijven, worden er gratis mengsels beschikbaar gesteld voor akkerranden en hopen we een netwerk op te zetten voor de verwerking van bokashi als bodemverbeteraar.



PLANET PROOF

Collectief Rivierenland heeft in 2020 meegedaan aan de pilot Planet Proof. Melkveehouders kunnen een hogere melkprijs krijgen als ze binnen de bedrijfsvoering rekening houden met natuur, landschap, milieu en dierenwelzijn. We mochten 9 deelnemers ondersteunen met het invullen van hun bedrijfsspercelen en hebben de percelen in het veld geschouwd.



VOORUITBLIK NAAR 2022

Toen ik in het jaarbericht van 2019 schreef dat 2020 een uitdagend en interessant jaar zou worden, had ik niet kunnen vermoeden dat de samenleving er in 2020 zo anders uit zou zien dan daarvoor. Ondanks dat die samenleving zich heeft moeten aanpassen aan de omstandigheden van corona, is alles in de buitenruimte en in de natuur zijn eigen gang gegaan. Het tijdelijk afgenomen autoverkeer en vliegverkeer deed de natuur en luchtkwaliteit goed. Ook is door veel mensen het agrarische landschap en de natuurgebieden herontdekt en gewaardeerd. En dat is geen wonder. Ook in 2020 is door onder andere de leden van Collectief Rivierenland, samen met de grote inzet van de werkorganisaties weer veel gedaan aan het agrarisch natuurbeheer. De beheer resultaten van 2020 bewijzen dat de inzet niet voor niets is geweest. En dat is al een mooie conclusie, want dat schept verwachtingen voor de toekomst. Na een eerste periode van 6 jaar worden langzaam de contouren van het nieuwe (Europese) Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zichtbaar. Er is nog veel onduidelijk, maar dat het agrarisch natuurbeheer een blijvende rol gaat spelen, behoeft geen twijfel. Maar Collectief Rivierenland beweegt mee met de samenleving en de actuele vraagstukken. De vragen over natuur-inclusief ondernemen, biodiversiteit en stikstof komen ook bij het collectief binnen. Daar waar mogelijk en gewenst zal Collectief Rivierenland hier een bijdrage leveren, vanuit de ambitie dat op elk agrarisch erf een bijdrage geleverd kan worden aan deze vraagstukken.



Na deze eerste periode van zes jaar pionieren is Collectief Rivierenland volwassen geworden. Ook in de communicatie, nieuwsbrieven en website zal dit tot uiting komen. De professionaliteit wordt onderstreept door een nieuwe huisstijl, waarbij ook dit jaarbericht als formele lancering een mooie uiting is. Kortom, de uitdagingen zijn gebleven, ook voor de toekomst. Graag ga ik samen met u als lezer deze uitdagingen aan.

Jos van Maanen

Voorzitter Collectief Rivierenland



466 PARTICULIEREN EN BOEREN

zetten zich in voor meer biodiversiteit via de regeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer in een gebied van

2.192 HECTARE waarvan



109 HA LANDSCHAPSELEMENTEN

1.371 HA WEIDEVOGELBEHEER

225 HA AGRARISCH WATERBEHEER

83 HA AKKER(RANDEN)

404 HA GRASLAND(RANDEN)

AGRARISCH NATUUR- EN

ONS LANDSCHAP IN GETALLEN

132 knotbomenrijen



62 struweelranden

ONS WEIDEVOGELBEHEER IN GETALLEN

Weidevogelbeheer bestaat uit een mozaïek van verschillende beheervormen. Zo is er tijdens het hele broedseizoen voedsel, dekking en rust aanwezig.



LANDSCHAPSBEHEER IN HET RIVIERENGEBIED



128 hoogstamboomgaarden



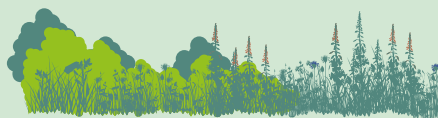
77 hout-en elzensingels



48 bosjes



59 poelen



44 kilometer struweelhagen



32 kilometer knip-
en scheerhagen

28 ha plasdras

124 ha extensief beweid grasland

308 ha grasland met rustperiode

313 ha kruidenrijk grasland

598 ha legselbeheer

resultaten
2020



WIE OF WAT IS COLLECTIEF RIVIERENLAND?

Collectief Rivierenland is een organisatie die zich inzet voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Als collectief zetten we ons in voor behoud en ontwikkeling van het karakteristieke landschap van het riviereengebied, mét de flora en fauna die daarbij hoort.

Dat doen we via twee sporen. Door de uitvoer van diverse projecten op het gebied van (agrarische) natuur, landschap- of waterbeheer. En als agrarisch collectief voeren we, samen met onze ruim 450 leden, de subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) uit. We werken daarbij actief samen met de zes agrarische natuurverenigingen in het riviereengebied en enkele honderden vrijwilligers.



Onze kracht is de samenwerking met de agrarische natuurverenigingen!

CONTACT MET COLLECTIEF RIVIERENLAND

Website: www.collectiefrivierenland.nl

E-mail: info@collectiefrivierenland.nl

Post: Waalbandijk 82, 4054 MG Echteld

COLOFON

Uitgave van Collectief Rivierenland, 2021

Tekst: Collectief Rivierenland

Foto's: Collectief Rivierenland

Vormgeving: Designimals, Laura Hondshorst





info@collectiefrivierenland.nl
www.collectiefrivierenland.nl

Waalbandijk 82
4054 MG Echteld